

...

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.027/2026/7.
A felperes:	felperes (felperes címe.)
A felperes képviselője:	felperes képviselője (felperes képviselőjének címe)
Az alperes:	alperes1 (alperes címe)
Az alperes képviselője:	Molnár és Karner Ügyvédi Iroda (alperes képviselőjének címe eljáró ügyvéd: dr. Molnár Péter)
A per tárgya:	közszolgálati jogviszonyból származó sérelemdíjjal kapcsolatos közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (21. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Pécsi Törvényszék 23. sorszám alatt kiegészített 10.K.700.966/2024/20. számú ítélete

...

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, a fellebbezett részében helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a 2020. szeptember 1. és 2023. augusztus 25. napjai közötti időszakban (a továbbiakban: perbeli időszak) az alperesi közös önkormányzati hivatal határozatlan időtartamra kinevezett aljegyzője volt; az alapilletményét 427.273 forintban, az illetménykiegészítését 42.727 forintban, a középfokú nyelvpótlékát 30.000 forintban meghatározva a kinevezését követően módosították. A közös önkormányzati hivatalt négy települési (település1 település2 település3 és település4) önkormányzat alkotta; a felperes feletti munkáltatói jogokat az alperesi hivatal vezető jegyző gyakorolta.

[2] A felperes a 2021. december 20. napjától 2023. március 15. napjáig terjedő időszakban – gyermekgondozási segély (a továbbiakban: GYES) igénybevétele mellett – fizetés nélküli szabadságát töltötte; a GYES folyósításának megszűnését követő továbbfoglalkoztatásáról az alperesi munkáltatóval 2022. évtől folyamatos egyeztetések zajlottak. 2023. január 23. napján község1 polgármestere őt arról tájékoztatta, hogy a hivatal alkalmazottjai a jövőben nem kívánnak vele együtt dolgozni.

[3] 2023. május 24. napján a közös önkormányzati hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatát módosították, amelynek eredményeként az aljegyzői munkakör és álláshely megszüntetésre került. Ez utóbbi tényről a felperes 2023. május 26. napján a közös önkormányzati hivatal jegyzőjétől értesült. A tájékoztató levél azt is tartalmazta, hogy az alperes a felperes részére 2023. június 1. napjától pénzügyi ügyintézői munkakört ajánl fel; abban a felajánlott munkakörhöz kapcsolódó illetmény összegére; a szükséges képzés megszerzéséhez való alperesi hozzájárulásra; a részmunkaidős foglalkoztatás lehetőségére; és időbeli korlátozással a munkahelyen kívüli (otthoni) munkavégzés támogatására utalás is szerepelt. Ugyanezen a napon kelt a pénzügyi igazgatási ügyintézői munkakörbe – 2023. június 1. és 2023. július 31. napjai közötti időszakra szóló – átirányítást tartalmazó tájékoztató levél (a továbbiakban: 1. munkáltatói intézkedés) is. A felperes ez utóbbi okiratban foglaltakkal nem értett egyet; az egyet nem értését arra felvezette; azt követően a munkát – az alperes által előírtak szerint – nem vette fel.

[4] A felperes illetményének módosítására – az aljegyzői munkakör megszüntetése ellenére – nem került sor, az alperes részére továbbra is a korábban megállapított illetményt számfejtette és folyósította.

[5] 2023. július 26. napján a munkáltatói jogok gyakorlására jogosult jegyző a felperest – a község1 Önkormányzata által iktatószám számon iktatott figyelemfelhívásban foglaltak be nem tartása miatt – írásbeli figyelmeztetésben (a továbbiakban: 2. munkáltatói intézkedés) részesítette; a kinevezését – a munkakörét érintve – 2023. július 31-ei hatállyal a korábbiakban közöltek szerint módosította (a továbbiakban: 3. munkáltatói intézkedés). A felperes ez utóbbi okiratot 2023. augusztus 1. napján vette át, amellyel kapcsolatban ismét az egyet nem értését fejezte ki; a pénzügyi ügyintézői munkakörhöz tartozó feladatait továbbra sem látta el.

[6] Az alperes 2023. augusztus 7. napján – a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 76. és 78. §-aiban foglalt kötelezettségek megszegésére hivatkozással – iktatószám iktatószámán újabb írásbeli figyelmeztetést (a

továbbiakban: 4. munkáltatói intézkedés) bocsátott ki, amelyben rögzítette, hogy a felperes az átirányított munkakörre vonatkozó munkavégzést – a korábbi felhívásai ellenére – továbbra is megtagadta.

[7] A peres felek a jogviszonyt 2023. augusztus 25-ei hatállyal közös megegyezéssel megszüntették.

A kereset és a védírat

[8] A felperes módosított keresetében elsődlegesen az 1., 2., 3. és 4. munkáltatói intézkedések megsemmisítését, azok jogellenességére figyelemmel az alperes – késedelmi kamattal növelt – 7.044.434 forint elmaradt illetmény, 27.325 forint illetménykiegészítés és 5.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését; másodlagosan joggal való visszaélésre hivatkozással ugyanazon jogkövetkezmények alkalmazását kérte. A sérelemdíj iránti igényét az emberi méltósága, becsülete sérelmére és a jogviszony fennállása alatt tanúsított jogellenes alperesi magatartásnak köszönhető egészségromlására alapította. Hivatkozása szerint az alperes a jogviszonya fennállása alatt a biztonságos munkavégzés feltételeit nem teremtette meg; az aljegyzői munkaköre helyett olyan munkakört ajánlott fel számára, amelyet korábban nem töltött be; község1 polgármestere az új munkahelyen való elhelyezkedését akadályozta; a sérelmezett munkáltatói intézkedések együttese lényegében zaklatással ért fel; a munkáltató jogellenes magatartása miatt egy alkalommal pszichológus segítségét is igénybe vette. Előadta továbbá, hogy a perbeli időszakban veszítette el édesanyját, e vesztesége az egészségi állapotának további romlását eredményezte.

[9] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte; az illetménykiegészítés jogalapját és összegszerűségét azonban nem vitatta. Kiemelte, hogy az aljegyzői munkakör megszüntetésére költséghatékonyági okból került sor; álláspontja szerint az átirányítás feltételei megvalósultak; tekintettel azonban arra, hogy a felperes a státusza megszüntetésének időpontjában felmentési tilalom alatt állt, így a kinevezésének módosítása is szükségessé vált. A felperesnek a kinevezése módosításához nem kellett hozzájárulnia; minthogy a számára felajánlott munkát nem vette fel, így az elmaradt illetmény iránti igénye nyilvánvalóan nem alapos. A felperes feletti munkáltatói jogokat nem település3 polgármestere, hanem a közös hivatalt vezető jegyző gyakorolta, ezért az előbbi által tanúsított magatartásnak a sérelemdíj iránti igény vonatkozásában relevanciája nincsen.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[10] Az elsőfokú bíróság – a jogorvoslati záradék vonatkozásában kiegészített – ítéletével az 1., 2. és 4. munkáltatói intézkedéseket megsemmisítette; az alperest – késedelmi kamattal növelt – 27.325 forint illetménykiegészítés megfizetésére kötelezte; egyebekben a keresetet elutasította. Rögzítette, hogy a felperes keresetlevelében megtámadási és marasztalási kérelmeket is előterjesztett, amelyek egymással szorosan összefüggtek. A perben

nem volt vitatott, hogy az aljegyzői státusz 2023. május 24. napján megszüntetésre került, valamint az alperesnek a továbbfoglalkoztatása iránt afelperes GYES-ről való visszatérési szándéka miatt intézkednie kellett. Rögzítette, hogy a Kttv. 52. § (1) bekezdésében foglalt átirányításra a kormánytisztviselő eredeti munkaköre mellett vagy a helyett, más munkakörbe tartozó feladatok ideiglenes ellátására szóló írásbeli utasítás esetén kerülhet sor; a perbeli esetben e feltételek nem teljesültek, ugyanis a felperes munkaköre a jogviszonyának fennállása alatt megszüntetésre került. A Kttv. 9. § (2) bekezdésében foglalt jóhiszeműség és tisztesség elve megsértésének, valamint a Kttv. 10. § (1) bekezdésében rögzített joggal való visszaélés felmerülésének vizsgálatát az 1. munkáltatói intézkedés tételes jogba ütközése okán nem tartotta szükségesnek; továbbá leszögezte, hogy annak jogellenessége folytán – az azzal tartalmukban összefüggő – írásbeli figyelmeztetések (2. és 4. munkáltatói intézkedések) is jogellenesnek minősülnek.

[11] A kinevezés módosítással érintett 3. munkáltatói intézkedés kapcsán utalt a Kttv. 48. § (1) bekezdésére, valamint ugyanezen § (2) bekezdésének d) pontjára, kiemelve azt, hogy amennyiben a kinevezés módosítást a munkakör megváltoztatása indokolja, annak megvalósulásához a kormánytisztviselő beleegyezésére nincs szükség. E jogszabályhelyeket a perbeli esetre alkalmazva megállapította, hogy a pénzügyi ügyintézői munkakör betöltéséhez a felperes elfogadó nyilatkozatára nem volt szükség. Tekintettel arra, hogy e körben az elsőfokú bíróság tételes jogba való ütközést nem állapított meg, ezért a joggal való visszaélés lehetőségét is vizsgálnia kellett. Annak eredményeként arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperesnek a felperes eredeti – vezetői álláshelyek között szereplő – munkakörének megszüntetése után újabb vezetői álláshely felajánlására nem volt kötelezettsége; a kinevezésmódosítás során a munkáltató joggal való visszaélést nem valósított meg. Arra figyelemmel pedig, hogy a felperes a számára felajánlott új munkakört nem fogadta el, és az ahhoz tartozó munkaköri feladatokat nem végezte el, alappal elmaradt illetményre sem tarthat igényt; azonban az illetménykiegészítés jogalapjának és összegszerűségének vitatása hiányában, az alperest az e jogcímen előterjesztett 27.325 forint megfizetésére kötelezte.

[12] A felperes által megjelölt személyiségi jogsérelmek fennálltát – az alperesi intézkedésekkel való összefüggés hiányában – nem találta alaposnak. A felperes az alperes intézkedései tekintetében és végső soron a jogviszonya megszüntetését követően tanúsított magatartásai vonatkozásában hivatkozott arra, hogy a személyiségi jogai sérültek. E körben olyan meghatározásokat is előterjesztett, amelyek személyiségi jogsértésnek nem minősülnek; ugyanakkor, az egészség, emberi méltóság és becsület megsértését, mint személyiségi jogsérelmet megfelelően jelölte meg. A biztonságos munkavégzés feltételeinek nem teljesítése körében előadott és a zaklatásra vonatkozó hivatkozásai tekintetében nem osztotta a felperes azon álláspontját, miszerint ez utóbbi alperesi magatartások is személyiségi jogsértést eredményeztek. Az egészségsértésre alapított igény tekintetében az orvosszakértői bizonyításra vonatkozóan megfelelő tájékoztatást nyújtott, a felperes azonban úgy nyilatkozott, hogy igazságügyi orvosszakértő kirendelését nem kéri; e tekintetben tanúbizonyítással kíván élni. A felperes egészségi állapota a fennálló stresszhelyzet következtében kétséget kizáróan megromlott, azonban annak több tényezője (pl. édesanyja elvesztése, anyagi gondok stb.) is lehetett. Önmagában az a hivatkozás, hogy az egészségsértéshez kizárólag az alperessel zajló, konfliktusokkal terhelt egyeztetési folyamatok vezettek, nem lehet alapos. Mindezekre figyelemmel a felperes sérelemdíj iránti igénye körében előadott valamennyi hivatkozását alaptalannak ítélte.

[13] Az elsőfokú ítélet a megtámadási kereseti kérelem vonatkozásában a fellebbezési lehetőséget kizárta, míg a marasztalási kereset kapcsán azt biztosította.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[14] A felperes az elsőfokú ítélettel szemben – a perorvoslati kioktatás alapján fellebbezést és felülvizsgálati kérelmet is előterjesztett. Az 5. sorszám alatt módosított az alperes késedelmi kamattal növelt 5.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését kérte. Jogszabálysértésként a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (1), (2) bekezdései folytán alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. §-át, 279. § (1) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1) bekezdését jelölte meg. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság ítéletében lényeges tényeket és perdöntő bizonyítékokat elmulasztott értékelni; a mérlegelése körébe vont adatok értékelése során téves és okszerűtlen következtetésekre jutott. Álláspontja szerint az alperes valamennyi munkáltatói intézkedése jogellenes volt, ezért a sérelemdíj iránti igénye mindenképpen alaposnak bizonyul. Előadta, hogy a jogviszonya fennállása alatt település3 polgármestere arra tett kísérletet, hogy a hivatalból eltávolítsa, miután ő ezen akaratként nem engedelmeskedett, a munkáltató jogellenes intézkedéseivel kellett szembenéznie. Hivatkozott személyl alperesi törvényes képviselő nyilatkozatára, amelyben elismerte, hogy a munkáltatónak tudomása volt arról, hogy pénzügyi igazgatási végzettséggel nem rendelkezik, továbbá utalt tanú 1 és tanú2 tanúk vallomásában foglaltakra is, akik pedig a munkavégzés tényét ismerték el. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság e lényeges tényeknek nem tulajdonított jelentőséget, az eljárása a bizonyítékok teljeskörű mérlegelésére vonatkozó jogszabályi rendelkezésekbe ütközik. Hangsúlyozta, hogy a felajánlott munkakörhöz kapcsolódó képzettséggel és szakmai tapasztalattal nem rendelkezett, ezért többlet stresszterheléssel kellett szembenéznie, mint ahogyan amiatt is, hogy település3 polgármestere a leendő munkáltatójánál rossz színben tüntette fel, amely tény az elsőfokú bíróság ítéletében szintén nem értékelt. A munkaügyi vitával kapcsolatos okiratok illetéktelenek kezébe adása és a munkaügyi vitáival összefüggő körülmények – a személyére hátrányos módon való – eltorzított közlése a személyiségi jogsértést ugyancsak megalapozza. Az alperes a járandósága egy részének kifizetését szándékosan késleltette, amivel szintén személyiségi jogsértést követett el. Az egészségsérelemét tanú3 tanú4, tanú5 és tanú6 tanúvallomásai is alátámasztottak, amely bizonyítékoknak az elsőfokú bíróság szintén nem tulajdonított érdemi jelentőséget. A fellebbezésében utalt arra a körülményre is, hogy az egészségi állapotának javulása érdekében egy alkalommal pszichológus segítségét is igénybe vette; bár a pszichológus 12 alkalom igénybevételét javasolta számára, az anyagi helyzete azt nem tette lehetővé. Azon ítéleti megállapítással szemben, miszerint az egészségsromlást orvosszakértői véleménnyel lehet alátámasztani, a Pp. 263. §-ában foglalt szabad bizonyítás elvére hivatkozott. Az alperes a személyiségi jogait a kinevezésmódosítás során is megsértette. E körben az elsőfokú eljárás során előterjesztett nyilatkozataira utalt, a fellebbezésében e tekintetben részletes előadást nem tett.

[15] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően állapította meg, a döntésének indokait helytállóan vezette le. Kiemelte, hogy a felperes a sérelemdíj iránti igénye

tekintetében a bizonyítási kötelezettségének az elsőfokú bíróság tájékoztatást követően sem tett eleget; a tanúbizonyítási indítványai eredményre nem vezettek.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[16] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nem alapos.

[17] A Fővárosi Ítéltábla előrebocsátja, hogy az elsőfokú ítélet eltérő tartalmú perorvoslati kioktatása következtében a felülbírálat csak az elutasított marasztalási rendelkezést érintette; az aktusfelülvizsgálati rendelkezéseket érintően a Kúria a Kfv.III.45.003/2026/4. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta; melynek következtében a felperes 5. sorszámú beadványában a fellebbezést kizárólag a sérelemdíj iránti igényét elutasító döntésrész kapcsán tartotta fenn; ezért a másodfokú eljárás tárgyát kizárólag ez utóbbi kérelmi elem megalapozottságának vizsgálata képezhette. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között – az előzőekben írt terjedelemben – bírálta felül, amelynek eredményeként megállapította, hogy a törvényszék a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján megfelelően rögzítette, az irányadó jogszabályokat helyesen alkalmazta, azokról helytálló jogkövetkeztetéseket vont le; a döntése indokait részletesen kifejtette, amelyekkel az ítéltábla szintén egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

[18] A másodfokú eljárás terjedelmének áttekintésekor figyelembe vette, hogy a felperes az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kizárólag a tekintetben vitatta, hogy az – álláspontja szerint – azt a tényt, miszerint pénzügyi igazgatási képzettséggel, végzettséggel nem rendelkezik, nem tartalmazta, az abban foglaltakat egyebekben elfogadta; ugyanakkor az elsőfokú bíróság azon bizonyítékértékelési és mérlegelési tevékenységét kifogásolta, amelynek következményeként a törvényszék a sérelemdíj iránti igényét megalapozatlannak találta.

[19] A felperes a sérelemdíj iránti igényét valamennyi (1., 2., 3. és 4.) munkáltatói intézkedéssel összefüggésbe hozta, amelyek közül az elsőfokú bíróság a kinevezésmódosítást (3. munkáltatói intézkedés) jogszerűnek minősítette; azonban azzal egyidejűleg az 1. (átirányításról szóló), 2. és 4. (írásbeli figyelmeztetéseket tartalmazó) munkáltatói intézkedések megsemmisítéséről rendelkezett. Mivel a munkáltatói intézkedésekre vonatkozóan – az eltérő jogorvoslati fórum miatt – jogerős bírói döntés áll rendelkezésre, az ítéltábla azok jogszerűségét/jogellenességét már nem vizsgálhatta, pusztán arra volt lehetősége, hogy azokat a sérelemdíj kontextusában (a felperes által tett tényállításokkal és a személyiségi jogainak megsértésére utaló nyilatkozataival összefüggésben) értékelje.

[20] A felperes fellebbezésében a tényállás részbeni (a pénzügyi igazgatási képzettségének, végzettségének meg nem állapításával összefüggő) iratellenességére és a bizonyítékokból levont következtetés okszerűtlenségére alaptalanul hivatkozott, ugyanis a bíróság által megállapított tényállás csak akkor tekinthető iratellenesnek, ha az az annak megállapítása alapjául szolgáló adatok tekintetében az iratok tartalmával ellentétes [BH1994. 639]. Az ítéltábla az elsőfokú eljárásban ilyen jogszabálysértést nem észlelt.

[21] A másodfokú bíróság a felperesnek a Pp. 263. § (1) bekezdésének sérelmére történő hivatkozását sem fogadta el. A Kp. 84. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 263. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben – törvény eltérő rendelkezése hiányában – alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, ami a tényállás megállapítására alkalmas. A Pp. a szabad bizonyítási rendszeren alapul; mindez a bizonyítékok megválasztásában és a bizonyítékok értékelésében is jelentkezik. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a sérelemdíjra jogosultság kapcsán az elsőfokú bíróság a bizonyítási kötelezettséget helyesen telepítette a felperes érdekkörébe: a keresetben megjelölt személyiségi jogok sérelmét neki kellett igazolnia. A felperes az egyes személyiségi jogok (beleértve az egészségi állapotával összefüggő jogát is) megsértése körében tett tényállításai bizonyítása érdekében tanúbizonyítási indítványokat tett; az igénye megalapozottságát mindegyik hivatkozása kapcsán tanúvallomásokkal szándékozott alátámasztani, szakértői bizonyítás elrendelését nem indítványozta. Az elsőfokú bíróság feladata volt a felperesi hivatkozások értékelése és azok alapján a tényállítások valóságtartalmának – valamennyi bizonyíték együttes mérlegelésével történő – feltárása és ellenőrzése.

[22] A felperes helytelenül állította, hogy a törvényszék egyes tanúvallomásoknak jogellenesen nem tulajdonított bizonyító erőt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 237. §-ának (2) bekezdése szerinti anyagi pervezetési feladatkörében megfelelően tájékoztatta a felperest a bizonyítékok rendelkezésre bocsátása, a bizonyítás indítványozása elmulasztásának és esetleges sikertelenségének következményeiről; az eljárása során célratorőn és határozottan, a vitatott kérdések tisztázására vonatkozóan hívta fel a feleket a nyilatkozataik megtételére; és az általuk indítványozottak szerint lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bizonyítékok mérlegelését megfelelően elvégezte. Eszerint az elsőfokú bíróság a közigazgatási pert a tényállás szabad megállapításának elve sérelme nélkül folytatta le, amely során a felek előadását, a csatolt iratokat, a tanúvallomásokat, mint bizonyítékokat teljeskörűen figyelembe vette, és ítéletének tényállását azokat összességében értékelve állapította meg.

[23] A felperesi fellebbezés alapján a másodfokú bíróság számára a felülbírálat terjedelme a Kp. 79. § (2) bekezdésével és a Kp. 78. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdésével összefüggésben az elsőfokú bíróság által elvégzett bizonyíték-értékelés és mérlegelés jogszerűségének, tehát megalapozottságának és okszerűségének, valamint a felperes ezzel kapcsolatos érvelésének a vizsgálatára terjedhetett ki. Amennyiben a fellebbezés az elsőfokú bíróság által figyelembe vett adatok valóságát és az értékelés, mérlegelés megalapozottságát, okszerűségét nem dönti meg, azaz, ha az elsőfokú bíróság a perben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a rendelkezésre álló bizonyítékokat

értékelt, és a mérlegelése során kirívóan okszerűtlen következtetésre nem jutott, az ítélete megállapításainak felülmérlegelésére a másodfokú eljárásban nincs lehetőség.

[24] Amennyiben a fellebbező fél számára az indokolás nem meggyőző, az nem a jogi indokolási kötelezettség megsértése körében, hanem az adott, alkalmazott anyagi, illetve eljárási jogszabályhelyhez kapcsolódóan, annak mikénti értelmezése szempontjából kifogásolható. Az Alkotmánybíróság az indokolt bírói döntéshez való jogot a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból bontotta ki [7/2013. (III. 01.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanakkor a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása [30/2014. (IX. 30.) AB határozat]. Az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre, és nem minden egyes részletre kell kiterjedjen (Kf.VII.38.187/2021/11.). Az ítéltábla ennek tükrében arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében adott jogi érvelés az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményének megfelelt, a Kp. 78. § (2) bekezdésében, 78. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltakat sem sértette meg.

[25] Az ítéltábla a fellebbezésben kifogásolt igény ítéleti megalapozottságának vizsgálata során a sérelemdíj jogintézményének értelmezéséből indult ki. E körben rámutat, hogy a polgári jog általános védelmet nyújt a személyiségi jogok valamennyi formájának, amely jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok számos formában megjelenhetnek és nem alkotnak zárt kört. A Ptk. csak egyes személyiségi jogokat (pl. emberi méltósághoz, élethez, testi épséghez, egészséghez, személyes szabadsághoz, becsülethez és jóhírnévhez való jogot) nevesít, ugyanakkor a védelem a nem nevesített személyiségi jogokra is kiterjed. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése második fordulataként helyes értelmezése szerint a sérelmet szenvedett fél „az őt ért nemvagyoni sérelemért” követelhet sérelemdíjat, azaz a nemvagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének a „jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges” fordulata a sérelemdíj iránti igényt érvényesíteni szándékozó felet mentesíti a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól, azonban követelését nemvagyoni sérelem hiányában nem teszi lehetővé. A sérelemdíj alkalmazásához tehát a személyiséget ért nem vagyoni sérelem szükséges, ami testi, lelki változásokban, illetve a személyiséget körülvevő társadalmi, természeti környezetnek a személyiségre hátrányos megváltozásában manifesztálódhat (PJD2017. 3.); a sérelemdíjnak egyúttal reparatív funkciója is van.

[26] Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan állapította meg, hogy a felperes egyes hivatkozásai a sérelemdíjat már azon okból sem alapozhatták meg, mivel azok személyiségi jogként nem voltak értelmezhetők. Eszerint alappal utasította el a felperes kifogását a biztonságos munkavégzés feltételei megteremtésének hiányával vagy az állítólagos zaklatással összefüggő hivatkozásai körében.

[27] Az ítéltábla a felperes hozzátartozójának halálával elszenvedett veszteségre való hivatkozását – az elsőfokú bírósággal egyetértve – szintén nem fogadta el, mivel az általa előadott sérelem az alperesi magatartással nem volt összefüggésbe hozható. A másodfokú bíróság e körben kiemeli, hogy a fent ismertetettekből egyértelműen következik, hogy a sérelemdíjra való jogosultság megállapításához a felperes által állított sérelemnek az alperes jogellenes magatartásával kell összefüggésben állnia, amennyiben az az alpereshez semmilyen formában nem köthető, a sérelemdíj megalapozottsága eleve kizárt, mint ahogyan abban az esetben is, ha az alperes magatartásának jogellenessége igazolást nem nyer.

[28] A másodfokú bíróság ezt követően az egyes munkáltatói intézkedésekkel összefüggő személyiségi jogok sérelmének vizsgálatát végezte el; elsőként a 3. munkáltatói intézkedés (kinevezésmódosítás) kapcsán foglalt állást, melynek kiindulópontja, hogy az elsőfokú bíróság a kinevezésmódosítást – a Kttv. 48. § (1) bekezdésében, valamint (2) bekezdés d) pontjában foglaltak értelmében – jogszerűnek tekintette. A perben az alperes a 3. munkáltatói intézkedés fent megjelölt törvényi rendelkezéseknek való megfelelőségét igazolta, azt a felperes maga sem cáfolta; továbbá a joggal való visszaélés igazolására tett kísérlete sem vezetett eredményre. Erre figyelemmel az ítéltábla – az elsőfokú bírósági döntéssel egybehangzóan – megállapította, hogy a felperes a 3. munkáltatói intézkedéssel összefüggésben – jogellenes alperesi magatartás hiányában – sérelemdíjat alappal nem érvényesíthet.

[29] Az ítéltábla az 1., 2. és 4. munkáltatói intézkedésekkel összefüggő sérelemdíj iránti igény kapcsán az alábbiakra mutat rá. Miután jogerősen megállapítást nyert, hogy a Kttv. 52. § (1) bekezdésében foglalt átirányítás törvényi feltételei nem álltak fenn, valamint a 2. munkáltatói intézkedés tételes jogba ütközött, ezért a joggal való visszaélésre hivatkozás vizsgálata szükségtelenné vált; továbbá a jogellenes átirányításra tekintettel a felperessel szemben alkalmazott írásbeli figyelmeztetések (2. és 4. munkáltatói intézkedések) sem minősülnek jogszerűnek. Alapvetés, hogy a jogellenes munkáltatói intézkedések önmagukban személyiségi jogsérelmet nem alapoznak meg, ezért a felperesnek e körben a kérelmét megalapozó többlettényállítást kellett tennie, az elsőfokú bíróságnak szükségszerűen azok értékelését kellett elvégeznie. Mint ahogyan arra már a fentiekben utalás történt, a személyiségi jogsérelmek tekintetében a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség.

[30] A felperes az 1., 2. és 4. munkáltatói intézkedések kapcsán személyiségi jogsértésként – a már fentebb kifejtett alaptalan hivatkozásain túlmenően – az emberi méltósága, becsülete, egészsége sérelmének bekövetkezését állította, az elsőfokú bíróság helytállóan vonta le azon következtetést, hogy e körben a bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni.

[31] Az emberi méltóság, mint személyiségi jog védelméről az Alkotmánybíróság is állást foglalt, amikor megállapította, hogy az általános személyiségi jognak („anyajog”) minősül, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható” [64/1991. (XII. 17.) AB határozat]. A becsület

megsértése az emberi méltóságból fakadó alapvető személyiségi jog megsértését jelenti, amely a társadalmi megítélés hátrányos befolyásolására alkalmas kifejezésmóddal valósul meg; például oly módon, ha a személyt emberi mivoltában megalázzák, méltatlan vagy hátrányos helyzetbe sodorják (EBH1999.15.), emberi minőségében támadják, voltaképpen dehumanizálják (Kúria Pfv.20.436/2025/9.).

[32] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése kifejezetten a személyiségi jog megsértéséhez és nem annak távoli, közvetett veszélyeztetéséhez kapcsolja a sérelemdíj követelhetőségét; a sérelmet szenvedett fél ugyanis az őt ért nem vagyoni sérelemért követelhet sérelemdíjat, azaz a nem vagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj feltétele (BDT2018.3821.), a személyiségi jogsértésért viselt felelősségé pedig a magatartás és a sérelem közötti közvetlen okozati összefüggés (PJD2016.2.).

[33] Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan állapította meg, hogy a felperes az emberi méltóságának, becsületének védelméhez kapcsolódó személyiségi jogainak megsértését sikeresen nem igazolta. A társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolásának tényét a tanúvallomások sem erősítették meg; önmagában az a körülmény, hogy település³ polgármestere, továbbá a település³i hivatal két munkatársa azon érzését, szándékát megfogalmazta, miszerint a továbbiakban a felperessel nem kíván együtt dolgozni, a felperes emberi méltóságának és becsületének megértését nem eredményezte, amelyre tekintettel előterjesztett sérelemdíj iránti igény megalapozottsága nem volt megállapítható.

[34] Az ítéltábla – az elsőfokú bírósággal egyetértve – alaptalannak találta a felperes egészségsérelemre alapított hivatkozását is, ugyanis az egészségi állapot megítélése orvosszakmai kérdés, különleges szakértelmet igényel, amellyel a bíróság sem rendelkezik. Egészségsérelemre hivatkozás esetén a szakértő perbe vonása észszerű és célszerű bizonyítási eszköznek tekinthető. Az elsőfokú bíróság az eljárása során a felperes figyelmét felhívta a szakértői bizonyítás szükségességére, aki szakértő kirendelésére bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a tényállításait e körben tanúvallomásokkal kívánta alátámasztani, amely bizonyítékok az igazságügyi szakértői véleményt nem helyettesíthetik. Az ítéltábla nem fogadta el a felperes azon hivatkozását sem, miszerint az egészségi állapotának romlását az is alátámasztja, hogy egy alkalommal pszichológushoz fordult.

[35] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezett részében – a Kp. 109. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

[36] Az alperes a másodfokú eljárásban fellebbezési ellenkérelmet ugyan benyújtott, perköltség iránti igényt bejelentett, azonban azt nem megfelelő módon számította fel, ezért arról az ítéltáblának a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1)-(2), (5) bekezdéseire és 82. § (3) bekezdésére figyelemmel rendelkeznie nem kellett. E körben annak kellett relevanciát tulajdonítani, hogy a csatolt költségjegyzék a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM

rendeletre hivatkozással megbízási díj jogcímén „150.000 forint +áfa”, tárgyalás jogcímén „70.000 forint+ áfa” tételeket tartalmazott. A másodfokú bíróság tárgyaláson kívül járt el, így utóbbi költségelem alkalmazása fel sem merült. Az alperes a másodfokú eljárásban megbízási szerződést nem csatolt, az a 10.K.700.966/2024/20. számú jegyzőkönyv által is megerősítetten az elsőfokú iratok között sem volt fellelhető.

[37] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű (400.000 forint) fellebbezési illeték a felperes Pp. 525. § (1) bekezdése és 95. § (1) bekezdése szerinti személyes költségmentessége folytán a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[38] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. §-a értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[39] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2026. április 8.

...

dr. Kecskés Zsófia s.k.

dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.

dr. Zakócs Ildikó s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró